

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM ILMIIY MARKAZI

UGLEROD OKSIDI BILAN O'TKIR ZAHARLANISH

NOZOLOGIYALARI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»»

Respublika shoshilinch tibbiy yordam
ilmiy markazi direktori

Alimov D.A.

2025 yil

UGLEROD OKSIDI BILAN O'TKIR ZAHARLANISH

NOZOLOGIYALARI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI

TOSHKENT 2025

UGLEROD OKSIDI BILAN O‘TKIR ZAHARLANISH
NOZOLOGIYALARI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI

TOSHKENT 2025

Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	Shikoyatlar va tarixni olish	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	xar kuni	Engil darajali o'tkir zaxarlanish. - 1 dan 2 kungacha; O'rta darajali o'tkir zaxarlanish - 1 kundan 3 kungacha; Og'ir darajali o'tkir zaxarlanish 2 dan 28 kungacha;
	Ob'ektiv tekshirish	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	xar kuni	
	Klinik va instrumental tekshiruv				o'tkaziladi	o'tkaziladi	xar kuni	

Izoh: OP/OShP/KTMP da bemorlarni birlamchi tekshirish va birinchi tibbiy yordam ko'rsatish amalga oshiriladi. Keyingi bosqichda barcha bemorlarga tez tibbiy yordam brigadasi chaqirilib, bemorlar yo viloyat shoshilinch tibbiy yordam markaziga yoki Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi va uning hududiy filiallariga yuborilishi kerak. Viloyat shoshilinch tibbiy yordam markaziga yotqizilgan bemorlar toksikolog tomonidan tez tibbiy yordam yoki telemedisina seansi orqali konsultasiya qilinadi va zarur hollarda RTM va uning hududiy filiallariga yuboriladi.

Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Pediatr	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	2. Rentgenolog	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	3. Endoskopist	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	4. Ultratovush diagnostikasi shifokori	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	5. Mikrobiolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	6. Anesteziolog-reanimatorolog	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	7. Nevropatolog	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	8. Terapevt	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	9. Endokrinolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	10. Psixolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	11. Psixiatr	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	12. Neyroxirurg	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: tor doira mutaxassislarining ko'rigi bemorda qo'shimcha yondosh kasalliklar aniqlanganda, qo'shma va kombinatsiyalangan kasalliklarda ko'rsatmaga muvofiq o'tkaziladi;

- Uglerod oksidi bilan zaharlanish kasalligi asoratlangan kechuvida murojaat bo'lsa va/yoki aniqlansa, shoshilinch amaliyotiga ko'rsatma yuzaga kelgan holatlarda

shoshilinch ravishda tor doira mutaxassislari konsultasiyasi o'tkaziladi, bemor holatiga qarab stasionar sharoitda o'tkaziladi.

	1.Qonda karboksigemoglobinni aniqlash				o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda 1 marta	
Asosiy laborator tekshiruvlar	2. Qon umumiy (klinik) tahlili	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1-2 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	3. Siydik umumiy (klinik) tahlili	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1-2 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	4. Qon guruhi va rezus faktorni aniqlash	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha, 1 marta	
	5. Qon biokimyoviy tekshiruvlari	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	Izoh: Engil va o'rta darajali o'tkir zaxarlanishda qon va siydik umumiy tahlili asosiy, og'ir darajali qon guruhi va rezus faktorni aniqlash va qon biokimyoviy tekshiruvlari qo'shimcha sifatida tayinlanadi.							
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Qonning gaz va kislota-ishqor holatini tekshirish	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	2. EKGda patologik o'zgarishlar bo'lgan	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar	

	bemorlar uchun KFK-MB							davolanishda 1 marta	
Izoh: bemorga tor doira mutaxassislari konsultasiyasi o'tkazilganida yondosh kasalliklari aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud va zarur bo'lgan laborator tekshiruvlari o'tkaziladi.									
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. EKG		o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq
Izoh: EKG diagnostikasi uglerod oksidi bilan zaharlanishning barcha darajalari uchun majburiydir									
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. MSKT		-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq
	2. Rentgenografiya		-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq
	3. EEG				o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq
Izoh: rentgenografiya instrumental tekshiruv usuliga nurli diagnostikaning barcha usullari (rentgenografiya, MSKT) kiradi. Takroriy instrumental diagnostika tekshiruvi faqat ixtisoslashgan mutaxassisning ko'rsatmasi bo'yicha yoki stasionar davolanish vaqtida amalga oshiriladi.									
SHOSHILINCH STASIONAR DAVOGA KO'RSATMA:									
Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki	Davolash muddati	
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*					

		TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi	tekshiruvni o'tkazish minimal soni	
Boshqa turdagi tekshiruvlar	Kislorod inhalasiyasi, kerak bo'lganda mexanik shamollatish	qo'llaniladi		qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki ko'rsatilgandek	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 28 kungacha
	Intensiv dori terapiyasi			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki ko'rsatilgandek	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 28 kungacha
	Posindromik terapiya	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki ko'rsatilgandek	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 28 kungacha

Izoh: tumanlararo shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish markazida stasionar davolanayotgan bemorlar, agar ko'rsatilsa, sanitariya aviasiyasi orqali konsultasiyadan so'ng, og'ir zaharlanish bilan og'rigan bemorlar, agar ko'rsatilgan bo'lsa, sanitariya aviasiyasi orqali yoki teletibbiyot seansidan keyin RShTYoIMning hududiy bo'limlariga o'tkazilishi mumkin, RShTYoIMda o'tkazilishi mumkin

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
1.Magniy preparatlari (magniy sulfat 25%)	5,0 va 10,0 ml ampulalar vena ichiga tomchilab yoki parenteral yuboriladi.	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
2.Infuzion eritmalar (Natriya xlorid 0,9% Glyukoza 10% Rastvor Ringera Natriya gidrokarbonat 4%)	100,0-200,0-400,0-500,0 ml shishalar tomir ichiga reaktiv yoki tomchilab yuborish, parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab

3Antikonvulsandlar (diazepam)	2,0 ml t/i,bolusli yoki m/i ampulalarda 5 mg/ml Parenteral	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab
4.Plazma oʻrnini bosuvchi (Sorbitol+elektrolitlar, Gidroksietilkraxmal 6% Yangi muzlatilgan plazma, Albumin 10%-20%,)	200,0-400,0-500,0 ml tomir ichiga tomchilab yuboriladigan shishalar 180-1000 ml shishalar yoki sumkalar 50, 100 va 200 ml lik shishalar t/itomchilatib yuboriladi Parenteral	-	-	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab
5.Glyukokortikosteroidlar (prednizolon, deksametazon)	Amp 25, 30 mg Ampulalar 4 mg, m/i, t/i oqim yoki tomchilatib yuboriladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab
6.Kardiotonik va vazotonik dorilar (dopamin, mezaton, norepinefrin)	5 mg/ml, ampulalar 5,0, 10,0 ml 10 mg/ml, 1,0 ml ampulalar 2 mg/ml, 1,0 ml ampulalar tomir	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab

	ichiga yoki infuzion nasos orqali Parenteral							
7. Uglevod bilan oziqlanish vositasi (glyukoza 40%)	10,0 ml ampulalar t/i Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
8. Diuretiklar (furosemid)	10 mg / ml ampulalar 2,0 ml m/i yoki t/i Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
9. Antibiotik, sefalosporin + beta-laktamaza inhibitori (Sefoperazon +Sulbaktam)	0,5, 1,0 va 4 gramml shishalar m/i yoki t/i Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
10 Antibiotiklar, ftorxinolonlar (Levofloksasin)	100 ml dan 500 mg shishadan tomir ichiga yuboriladi Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
1. Vitaminlar (askorbin kislotasi 5%, ampulalar 2,0 ml, shishalar 10,0 ml)	2,0 ml li ampulalar, 10,0 ml shishalar t/i tomchi yoki oqim Parenteral	-	-	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
2. Vitaminlar (tiamin bromidi 5%, 1,0 ml ampulalar)	1,0 ml ampulalar t/i tomizish yoki oqim Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
3. Asab tizimi kasalliklarini davolash uchun preparatlar (sitoflavin ampulalari 10,0 ml)	10,0 ml dan ampulalar tomir ichiga yuboriladi Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab

4.L -lizin essinate 5 mg/ml, ampulalar 5,0 va 10 ml)	5 mg/ml, ampulalar 5,0 va 10 ml t/i tomchi Parenteral			qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning ogʻirligiga qarab
--	--	--	--	--------------	--------------	--------------	---	---

Izoh: Murakkabliklar paydo boʻlganda, dorilar asoratlarning turiga qarab oʻrnatiladi. Belgilangan dori-darmonlarning kunlik va kurs dozalari zaharlanishning ogʻirligiga qarab farmakologik koʻrsatmalarga muvofiq turli xil diapazonlarga ega boʻlishi mumkin.

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam koʻrsatish darajasi va turi boʻyicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam*		
	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
Parhez stoli va uning davomiyligi					
1. №5 stol (umumiy) - Bemor stasionardan chiqarilgunicha	-	-	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi
1. №11 stol (yuqori kaloriya) - ogʻir zaharlanish bilan ogʻirgan bemorlar uchun. - Bemor stasionardan chiqarilgunicha			qoʻllaniladi	qoʻllaniladi	qoʻllaniladi

Izoh: kasalxonadan chiqarilgandan soʻng, engil va oʻrtacha ogʻir uglerod oksidi zaharlanishi bilan ogʻirgan bemorlarga qattiq zaharlanishdan keyin parhez kerak emas, 11-stol saqlanadi;

(REABILITASIYA)

Reabilitasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Stasionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitasiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. nevropatolog	-	oʻtkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
	2. Pediatr	-	oʻtkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
	3. Terapevt	-	oʻtkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy

Izoh: Apallik sindromning rivojlanishi bilan bemor keyingi davolanish va nevrolog va terapevt kuzatuvini uchun yashash joyidagi koʻp tarmoqli shifoxonaga oʻtkaziladi.

Laborator tekshiruvlar	1. Qon umumiy tahlili	-	o'tkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
	2. Siydik umumiy tahlili	-	o'tkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
Izoh: konservativ reabilitasiya –nevropatolog kurslaridan oldin somatik statusni o'rganish uchun tayinlanadi.						
Instrumental tekshiruvlar	1. EKG	-	o'tkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
	2. Rentgenografiya	-	o'tkaziladi	-	Xar oyda 1 marta	6 oy
Izoh: og'ir uglerod oksidi zaharlanishi, rivojlangan miya shishi va palliativ sindromi bo'lgan bemorlar hududiy shifoxona va klinikalarda uzoq muddatli reabilitasiyani talab qiladi.						

RShTYoIM toksikologiya ilmiy-klinik bo'limi katta ilmiy xodimi, PhD _____ A.A. Stopniskiy